

גלי מסכתא

הוכן ע"י ת"ח א' מיקירי ירושלים והופץ על ידי כולל עיון הדף
עיקר כללי מסקנת הסוגיות [ומקורות]
מיועד לאלו שלמדו הסוגיא לתועלת חזרה מקוצרת ושינון

מסכת ערובין

כללים לשימוש

[] = מקור או טעם הדבר
() = הוספת פרט או תוספת ביאור
להל' = להלכה (כמובן לא למעשה)
מדאורייתא = מדאורייתא
לרש"י = שיטת רש"י כשתוס' חולקין - עי' בספר סיכומי גפ"ת את שיטת תוס' (וגם לעיקרי החידושים שבתוס')

בפעם הראשונה כדאי לדקדק מאד בדברי הסיכום כדי לתפוס מלא המובן לאור מה שלמדת בפנים הגמרא, ואח"כ לחזור בקלות הרבה פעמים שיהיו מחודדין בפיו.

נא להכניס השמטות החשובות בעיניך
נא להעיר הערות

כל הזכויות שמורות
תש"ס

כתובת להערות :
גפ"ת, רח' חזון איש 36
פעיה"ק ירושלים תובכ"א
טל : 571-2016 (02)

פ"ג בכל מערבין

גמ' כז. - לא.

אין למידין מן הכללות אפי' כ' חוץ

מערבין במים נמלח

מח' ר"א ור' יוסי ב"ח אי מים ומלח ושמן ניקחין במע"ש בהבלעה

הבלעה בקנין מע"ש [בבקר (עור) בצאן (גיזה) ביין (קנקן) ובשכר (תמד)]

דגים למעשר שני - ר"י בן גדיש - מותר אפי' ציר [ריבה ומיעט וריבה - מיעט מים ומלח]

ר"א - דוקא קרבי דגים [מיעט ציר]

לתנאים דדרשי כלל פרט וכלל לא [אינו גידולי קרקע, אינו ולד ולדות הארץ]

עופות למע"ש - למ"ד כלל בתרא דוקא מותר [פרי מפרי וגדולי קרקע]

למ"ד כלל קמא דוקא אסור [אינו ולד ולדות הארץ]

בורא פרי האדמה, עירוב, מעשר לר"י - בעי גמר פרי (רש"י - לעירוב בעי דחזי עכשיו)

קור (סופו להקשות) ניקח בכסף מע"ש, אין טומ' אוכלין ["פרי" ולא אוכל"]

ת"ק, רב יהודה - בורא פרי האדמה [אוכלא]

ר"י, שמואל להל' - שהכל [סופו להקשות, לא נטעי אדעתא דקור]

ראוי למתקן באש מטמא טומ' אוכלין

תרדין דבשיל ולא בשיל מסוכן

ב' סעודות: אפי' ג' וד' מיני אוכלין

יין - ב' רביעיות, ר"ע - רביעית; יין מבושל - כדי לשרות פת ב' סעודות.

חומץ לל"ק - לטבל ב' סעודות של ירק. ל"ב - לטבל ירק הנאכל בב' סעודות פת.

בשר צלי - רבה - כדי ללפת פת. רב יוסף - כדי ב' סעודות.

רשב"א - לחולה כדי מזונו

לרעבתן כבינוני (אף לסומכוס) [בטלה דעתו, רש"י - לקולא אזלינן]

רב הונא - רב - שבועה שלא אוכל ככר זו, מערבין.

ככר זו עלי אין מערבין [לרש"י - איסור הנאה משמע]

ברייטא א' לר"א - ככר זו עלי מערבין [רש"י - דעתו לעיקר הנאה - אכילה; מצוה לאו ליהנות וחזי לאחרני]

הקדש - לא [רש"י - אסור בכל הנאות, לא ראוי לכל]

לב"ש - בעי חזי ליה כמו שהוא - לחנניא לב"ש בעי שיוציא מטתו וכליו לשם.

לסומכוס אין מערבין בתרומה [אפי' מתשיל א"א להפריש ביה"ש, לא חזי ליה].

לת"ק מערבין [לאחרני]

לר"י אפי' לכהן בבית הקברות מערבין [יכנס באהל זרוק ומייתי בכלי עץ, מערבין רק למצוה - לא ליהנות,

וא"צ לנטירותא שם אחר קניית העירוב]

רש"י כו: - לא:

בכל מערבין ומשתתפין - לרש"י - אף עירובי חצירות.

כוס של ברכה חי - לרש"י - יתננו חי ואח"כ ימזוג

חישב להוציא מת בפתח א', עדיין כולם טמאים כשכולם שוין וליכא חד דחזי לגודל המת.

שלא מן המוקף = באותו כלי.

אסימון לרש"י = לא כהלכתה - כסף בלי צורה, עץ עם צורה.

גמ' לא : - לד :

שליחות קטן לעירוב מהני, לתחומין לא [לרש"י - אקנויי שביתה] אא"כ רואה שלוחו גדול מקבל ממנו [חזקה עושה שליחות]

ר"נ - אין חזקה עושה שליחותו בדאו' [לרש"י - אולי מייאש - "הוא לא סמך עלי"] [חוץ מב"ד, וחבר למעשר] רב ששת - יש

רבי - נחא לחבר לעשות איסור קלילא (שלא מן המוקף) להציל ע"ה מאיסור רבה. ורשב"ג חולק.

נתן עירובו באילן למעלה מי"ט ורחב ד"ט ושבתתו למטה ברה"ר - לרבי דמתיר שבות בין השמשות :

מהני בתוך עיבורה של עיר [מתא כמאן דמליא - כאילו שבתתו למעלה]

העירוב למעלה מד"א שלו מהני ["רה"י" עולה לרקיע] או דאפשר לטפס ולהביאו לשם

לא בעירוב רחוק ד"א, ובינתיים נוף בטפח ט' שרבים מכתפין [לרש"י - איסור מושיט]

אא"כ : עירובו למטה מי' (לרש"י - מביאו פחות פחות מד"א)

או לר' ירמ' עירובו בכלכלה שיכול לנטותה לתוך י"ט (רש"י - ויטול משם) [נח למטה מי"ט]

או האילן פחות מרחב ד"ט סמוך לקרקע [גדיים בוקעין דלא כריבר"י]

רבי, ר"י - למעלה מי"ט בעי הנחת עירוב על מקום ד"ט חשוב (רש"י - למטה מי' קלוטה כהונחה)

מודה ר' יוסי בר"י דאין גוד אחית בלא הדרן מחיצתא [לרש"י - לא אמרינן גוד ^ חוקקין להשלים מקום ד"ט]

צריך להביא פתו למקום שביתתו גזירה משום יו"ט אחר השבת [לרש"י - אין הואיל וביא פחות פחות מד"א]

שביתתו בראש מגדל, עירובו למעלה מי"ט מהני [לרש"י - ירד ויאכל]

למטה מי"ט מהני [יכול לנטותה ויהא במקום עירובו]

חוץ : ממגדל מסומר, ממגדל יותר מד"א [לרש"י - בנטייתו הוי מקום אכילתו חוץ ממקום שביתתו]

[לרש"י - איסור הושטה מכרמלית < אויר רה"ר > רה"י, לל"ב דרש"י - עירובו בטפח ט' בכותל ומכתפין - רה"ר

(אא"כ חבל בידו קשור לעירובו - איגודו בידו רק שבות)]

שביתתו בכרמלית ועירובו בבור מהני לרבי

רה"י בוקע לרקיע ונחתא לתחת

אין איסור השתמשות באילן בנעוץ ותלוש, בקנה רך כירק.

מודה רבי דאסור ביה"ש להשתמש בקנה רך [שמא יקטום]

גמ' לד : - לו :

אבד המפתח - לת"ק כשר, לר"א פסול [רב ושמואל - מח' אי מותר לפחות ביו"ט מגדל לבנים בלי טיט,

רבה ורב יוסף - אם מגדל עץ הוי סתירת כלי או אוהל,

אביי ורבה - אם מותר לטלטל סכין להפקיע קשר בחבל]

ר"א דברייתא - בשבת - אבד בשדה פסול, אבד בעיר כשר (לרב ושמואל בנמצא בשבת) [יביאו דרך

גגות וקרפפות] לת"ק פסול

כלי או אוהל שניסט ברעדה מחמת כחו של זב - ת"ק - טמאין, ר' נחמי' ור"ש - טהורין.

לל"ב דרש"י נב: נתגלגל עירובו חוץ לתחום ודאי מבעוד יום -

לר"י כבני עירו לר"מ כחמר גמל [סילק עצמו מביתו]

ספק מתי תרומה נטמאת - ר"מ ור"י - כחמר גמל [תחומין דאו', רבה ורב יוסף - בב' כיתי עדים דמפקע

מחזקת טהורה (לרש"י - בספק דאו') (רבא - אא"כ יש ב' חזקות)]

ר' יוסי ור"ש - כשר [חזקת טהורה דתחומין דרבנן] (לאב"א דוקא לפי אבטולמוס), (רש"י לרבה ורב יוסף -

תרי ותרי בתר חזקה)]

חוץ: מכבר ספק מקודם (לרש"י - אין חזקת הכשר עירוב),
בדלא היה סעודה הראויה מבעו"י,
ע"ש קודש ולשבת חול" [מספק לא פקעי קדושה]

רבא - יש למקום שביתה ד"א ועוד אלפים
חלות תרו"מ לכשתחשך פסול [רבא - סוף ע"ש קונה עירוב (לרש"י - תחלת ביה"ש), אינה ראויה מבעוד יום]

גמ' לו: - לז:

מתנה על עירובו, למקום שארצה אלך (לר"י אם א' רבו - עירובו שם, וחכמים חולקין)
ר"י - משנתנו, עולא להל' - יש ברירה. איו, רב להל' - אין ברירה
ר"ש - בהפרשת יין - אין ברירה, בעירובין - יש ברירה: גמ' - נ"מ דא' ודרבנן.,
רב יוסף - איפוך ותמיד אין ברירה, רבא - יין משום ראשית ששיריה ניכרין בשעת קריאת שם, יין משום
שמא יבקע הנוד.
רב חסדא - אין קנין של מחוסרי כפרה מתפרשות אלא בנקבע בהדיא בשעת לקיחה [ולקחה] או בעשיית
כהן [ועשה הכהן א' חטאת וא' עולה]

גמ' לח. - מא:

יו"ט ושבת:
ר"א, רב להל', ד' זקנים - ב' עירובין לב' רוחות לב' ימים, ב' ביה"ש [ב' קדושות]
אבל לא בתחלה ביו"ט לשבת [הכנה, אסור למיקני שביתה ביו"ט]
ולא רחוק יותר מאלפים זמ"ז [ראויה מבעו"י]
חכמים, ר"י - דוקא לרוח אחת לב' ימים ביחד, ב' ביה"ש, נאכל - כחמר גמל [ספק קדושה א' או ב']
ר"י - חוץ מר"ה [ב' קדו'] (ור' יוסי חולק [קדו' א' אולי עדים אחר מנחה ושניהם קודש] חוץ
מב' יו"ט של גליות)
הו"א לרשב"ג ור' ישמעאל בריב"ב - ביה"ש ראשון לשניהם [קדו' א']
מחשיך בשני אין חסרון הכנה - בפת - תחלת היום קונה, ברגליו - הולך שם ושותק [לא מוכח מילתא]
למאן דאית ליה הכנה - אין מערבין ביום שני בפת לפעם הראשונה, צריך אותה פת של ראשון.
לרבינא אין בכדי שיעשו מוצאי יו"ט שני [לרש"י - קים לן בקביעא דירחא ויו"ט שני קיל]
ר' דוסא - הזכרת ר"ח בר"ה על תנאי, וחכמים חולקים [לא להתנות (רש"י במשנה - רק יום א' [אין ספק], רש"י
בגמ' - אומרים סתם בב' ימים [לא לזלזל]), לא מזכיר (להל') [זכרון א' לכאן ולכאן]]
ר"ח שבת - ערבית וכו' - ת"ק, להל' - מעין המאורע בעבודה, ר"א - בהודאה [לית ליה כולל] רשב"ג ור'
ישמ' בריב"ב - כוללו בקדושת היום רק באמצע הברכה.
במוסף - ב"ש - מתפלל ח' - ברכה לכאו"א, ב"ה - ז'.
ת"ק ורשב"ג ור' ישמ' - רק באמצע הברכה. להל' - אף בחתימה.
להל' זמן בר"ה ויו"כ [מזמן לזמן אתי, וגם לשמונה. א"צ כוס].
רב ושמואל - לא [אינם "רגלים"]

תענית בע"ש -

ברייתא, ר"י - ר"ע, ר"מ לר"ג - אין משלימין אפי' בט' באב [לא יכנס לשבת מעונה]
(חוץ מערב יו"ט דדבריהם [מתוך שמתעניין בו שעות])
ר' יוסי, עולא ורב הונא להל' - משלים אפי' תענית דרשות.

ר"מ לר"ג - אין משלימין תעניות שנפלו בחנוכה ור"ח ויו"ט דדבריהם
חכמים דר"מ, רב יהודה להל' - משלימין.

רש"י לח. - לט:

עירו בקצה אלפים, כיון דלן בה כד"א דמי

פת - א"צ אמירה "שביתתי במקומי"

להל' ב' יו"ט דגליות ב' קדו' - לרש"י - ומותר בכדי שיעשו ליל ב' כדי תלישה [שלא יהנה ממלאכת יו"ט
(ובשוגג לא שכיחא)] ודוקא מחוץ לתחום מותר לישראל אחר ביו"ט ראשון